

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru interpretarea art. 175 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul includerii în categoria funcționarilor publici, în înțelesul Codului penal, a parlamentarilor și a Președintelui României

La data de 1 februarie 2014 a intrat în vigoare Noul Cod penal, respectiv *Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare*, fiind abrogat vechiul Cod penal.

Astfel, în ceea ce privește noua definiție dată de actualul Cod penal noțiunii de "*funcționar public*", parlamentarii și Președintele României se includ în această categorie începând cu data de 1 februarie 2014, fiind în deplin acord cu prevederile constituționale, potrivit cărora "Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.". Astfel, ratificând sau aderând la tratate internaționale, statul român și-a asumat obligația de a respecta și transpune întocmai prevederile internaționale în dreptul său intern, și anume obligația de a incrimina corupția activă și corupția pasivă a persoanelor care se circumscriu categoriilor "agent public"/"membru al adunărilor publice naționale"/"funcționar național"/"ofițer public". (Convenția penală cu privire la corupție, adoptată de Consiliul Europei la 27 ianuarie 1999, la Strasbourg, Convenția privitoare la lupta împotriva corupției vizând funcționarii Comunităților Europene sau funcționarii statelor membre ale Uniunii Europene, adoptată de Consiliul Uniunii Europene la 26 mai 1997, respectiv Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003).

Răspunzând cerințelor procesului de monitorizare al Comisiei Europene prin mecanismul de cooperare și verificare (MCV), Noul Cod penal a avut ca punct de plecare necesitatea elaborării unui nou Cod penal, care să preia elementele ce pot fi menținute din Codul în vigoare și din Legea nr. 301/2004 și să le integreze pe baza unei concepții unitare alături de elemente preluate din alte sisteme de referință dar și din reglementările adoptate la nivelul Uniunii Europene pentru realizarea spațiului de libertate, securitate și justiție.

Referitor la noțiunea de "*funcționar public*", în sensul legii penale, se constată că aceasta a fost modificată față de vechea prevedere din Codul penal, fiind definită în Partea generală, Titlul X - „*Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală*”, la art. 175, noțiunea de "*funcționar public*", după cum urmează:

"Art. 175 - (1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

- a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;*
- b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;*

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public."

Din analiza textului de la literele a) și b) ale alin. (1) de la art. 175 reiese faptul că Președintele României, deputații și senatorii sunt funcționari publici, în sensul Codului penal în vigoare.

Până la intrarea în vigoare a noului Cod penal, respectiv data de 1 februarie 2014, noțiunea de "funcționar public", în sensul legii penale, era definită, potrivit Codului penal din 21 iulie 1968, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 16 aprilie 1997, astfel:

" Art. 147 - Prin "funcționar public" se înțelege orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145.

Prin "funcționar" se înțelege persoana menționată în alin. 1, precum și orice salariat care exercită o însărcinare în serviciul unei alte persoane juridice decât cele prevăzute în acel alineat."

Art. 145 din vechiul Cod penal prevede că "Prin termenul "public" se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public."

Potrivit definiției de la art. 147, cele trei condiții cumulative care trebuiau să fie îndeplinite de o persoană pentru a fi funcționar public erau:

1. să exercite permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură;
2. să fie retribuită sau nu;
3. să fie în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145.

Președintele României și parlamentarii se încadrau doar la două dintre cele trei condiții cumulative enumerate mai sus, respectiv condiția 1 și 2, dar nu se încadrau și la cea de-a treia condiție obligatorie, de a fi în serviciul unei instituții publice dintre cele prevăzute de art. 145.

Astfel, art. 69 din Constituția României prevede că "În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului." Prin urmare, este evident că deputații nu se află în serviciul Camerei Deputaților, senatorii nu se află în serviciul Senatului, iar Președintele României, deși Legea fundamentală nu prevede în mod expres, nu se află în serviciul instituției prezidențiale, ci sunt în serviciul poporului.

În concluzie, Președintele României, deputații și senatorii nu se încadrau în condițiile prevăzute art. 147 din vechiul Cod penal, neîndeplinind a treia condiție, aceea de a fi în serviciul unei instituții publice dintre cele prevăzute de art. 145, fapt pentru care ei nu au fost funcționari publici în sensul vechiului Cod penal atât timp cât această

definiție a fost în vigoare, respectiv până la data de 1 februarie 2014, când a intervenit abrogarea acestei definiții prin noul Cod penal.

Față de cele arătate, este necesară clarificarea sensului art. 175 alin (1) lit. a) și b) din Legea nr. 286/2009, privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul includerii în categoria funcționarilor publici, în înțelesul Codului penal, a parlamentarilor și a Președintelui României, motiv pentru care, în temeiul art. 69 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, se impune prezenta inițiativă legislativă de interpretare a normei indicate.

Inițiator,

deputat Eugen Nicolicea

